

gens Navn fremtrædende Bestemmelser, saa bliver Sagen anderledes; saadanne Bestemmelser kunne ikke og bør ikke have den Gylbigheid, at de komme til at forrykke Mandskabets borgerlige Stilling ligeoverfor den ikke ringe Byrde, Værnepligten. Det bør saadanne Bestemmelser ikke kunne, og lad os tale ligefrem, det er egentlig der om Tvisten mellem os ligger. Det ærede Medlem tænker sig Muligheden af, at Hærplanen kan forandres ved ministerielle Bestemmelser under Kongens Sanction; og gjør han det ikke, saa kan han rolig følge mig; thi Loven bliver da vor Herre; der vil i saa Fald blive henviist til Planerne og til den lovgivende Magt, og desuden til Grundloven, og der kan alt saa ikke være nogen Tvivl. Dersom der paa lovlig Maade fremkom en Hærplan, som sagde: De 8 første Mars Mandskab kan ikke mere være deelt i Krigsreserven og Linien, saa være de ikke mere deelte i Krigsreserven og Linien; til trods for hvad der staaer her i Loven; dersom der paa lovlig Maade fremkom en Hærplan, som sagde: Det 8-aarige Mandskab skal ubetinget indkaldes til Dvælse eller til Tjeneste et heelt Aar, saa var der ingen Bestemmelse i den her foreliggende Lov, som kunde hindre Udførelsen deraf; men dersom der derimod kom en Hærplan; der ikke havde faaet Lovgivningens Stempel. paa sig, som fastsatte slige Bestemmelser, saa sagde vi Nei! Det er hele Ting. Vi ville vinde et Jodfæste mod den administrative Magt i Monarchiet, for at den ikke skal gaae udenfor de Grændser, der engang ere satte for den, men vi ville vide at byde os for den lovgivende Magt i Monarchiet. Det ærede Medlem fremhævede et Skrækkebilbede, og jeg har godt lagt Mærke til, at dette Skrækkebilbede har en vis Betydning; han sagde nemlig: Dersom nu ogsaa de andre Landsdele saaldt paa ligesom vi at optage og forandre Hærplanens Bestemmelser i deres Værnepligtslov og der staae dem fast, saa vilde deraf fremstaae de største Vanfæligheder; thi saa skulde der jo confereres med alle disse Landsdele, naar man vilde gjøre Forandringer i Hærplanen. Nei, aldeles ikke! Hærplansforandringer — det gjentager jeg, det har jeg selv stillet Endringsforslag for at gjøre gjældende, og det har jeg under hele Forhandlingen gjort gjældende —

Hærplansforandringer høre til den Deel af den lovgivende Magt, som ligger under Monarchiet, og den behersker de Dele af Værnepligtsloven, som dermed kunne jævnføres. Der ligger i de to Love fra begge Sider en Begrændsning, hvor de maae berøre hinanden: — den ene, Værnepligtsloven, sikker Borgerne, værner om deres Frihed og Ret ligeoverfor deres Værnepligt, den anden, Monarchiets Hærorganisationslov, skaffer Krigsbestyrelsen og Krigsvæsenet den Håndlefrihed; som behøves for at udvilde Hæren i Fredstid og benytte den i Krigstid. Paa denne Grændse maae da begge disse Love berøre hinanden og begge holdes fast; thi uden det vil den ene staae til ingen Nytte for Borgeren og den anden intet Herredømme have med Hensyn til Hæren. De andre Landsdele kunne gjøre det samme som vi, naar de kun gjøre det med den samme Underkastelse, og dersom de ikke gjøre det med den samme Underkastelse, kunne de ikke gjøre det; og de kunne ligesaalidt som vi faae nogen Lov, der har Gylbigheid uden Hs. Majestæts allerhøjeste Indvilligelse, og der er altsaa aldeles ingen Fare heri. Dersom Hs. Majestæt allerhøjest indvilliger i de Bestemmelser, som staae her i denne Lov, saa ville disse Bestemmelser have den Lovskraft, de derved kunne vinde; de ville være gylbige Lovbestemmelser indenfor Kongerigets Grændser og, forsaavidt de kun omfatte Gjenstande, der ligge indenfor den særlige Lovgivningsmagts Grændser, staae Prøve, selv om Monarchiet forsøgte at røkke dem; forsaavidt de derimod paa Grændseffjeldet betegne og berøre Gjenstande, hvorover Monarchiets lovgivende Magt har Naadighed og Egeneraadighed, saa betegnes derved de Forandringer, som Værnepligtsloven i paakommende Tilfælde maae lide. Det samme, som her gjælder om de første 8 Aar af Mandskabets Tjenestetid og i Relation dertil de 4 her omhandlede Aar, gjælder ogsaa om de senere 8 Aar, nemlig Begrændsningen imellem Forstærkningen og Linien. — Det er for mig fuldkommen klart, at der ingen Strid kan ligge imellem os, saasnart vi fra alle Sider indrømme, at det ikke er nogen vilkaarlig Magt, som Borgeren her skal være underkastet, og at vi maae see den lovbundne Magt dele os imellem. Naar vi nu ikke